

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ**

**XX МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
ІМЕНІ ЗАСНОВНИКА КИЇВСЬКОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВАЛЕРІЯ ВОЛОДИМИРОВИЧА ПОКАНЕВИЧА**

**«РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА - МАЙБУТНЬОГО
ФАХІВЦЯ»**

*Матеріали XX міжнародної наукової конференції
Київ, 25 листопада 2020 року*

КИЇВ 2020

Усачова О.В., д.м.н., професор, зав.кафедри
Пахольчук Т.М., к.мед.н., доцент, кафедри
дитячих інфекційних хвороб, Запорізький державний медичний університет

**АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ
З ОСОБЛИВО НЕБЕЗПЕЧНИХ ІНФЕКЦІЙ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕК-
ЦІЙНИХ ХВОРОБ**

В план пріоритетних досліджень ВООЗ на 2019-2020 рр. входять ряд захворювань, про-ти яких немає ефективних методів лікування та профілактики. В цей список увійшли лихоманка Ебола, вірус Зіка, вірус Нінах, близькосхідний респіраторний синдром (MERS-CoV) та тяжкий гострий респіраторний синдром (SARS-1), а також сучасні події у світі з пандемією Covid-19 [1] Ці дослідження спрямовані на накопичення знань та вивчення протидії цим інфекціям. Все це обумовлює пріоритетність підготовки майбутніх лікарів з питань особливо небезпечних інфекцій (ОНІ).

Завдання сучасної вищої освіти полягає не тільки у наданні професійних знань, але у підготовці фахівця, який вміє використовувати здобуті знання на практиці, тобто бути компетентним у своїй галузі, а також вміє працювати з людьми у колективі. Сформована компетентність - це підготовленість (теоретична, практична, особистісна, психологічна, тощо) до здійснення певної професійної діяльності та наявність професійно важливих якостей фахівця, які сприяють цій діяльності [2, с.46-48].

Наприклад, Т. І. Шамова основними видами професійної компетентності вважає: спеціальну компетентність, пов'язану з безпосередньою професійною діяльністю; соціальну компетентність, яка реалізується у вмінні співпрацювати, організовувати спільну діяльність колективу на досягнення цілей, брати на себе відповідальність за спільні результати; особистісну компетентність, а саме, здатність до саморозвитку, самовдосконалення, самореалізації, прагнення до постійного підвищення своєї освітньої компетентності; вміння організувати свою працю; оволодіння лідерськими якостями у сукупності з харизмою [3, с.3].

Мета роботи: висвітлити проблемні питання у викладанні особливо небезпечних інфекцій майбутнім лікарям на кафедрі дитячих інфекційних хвороб.

Основна частина

На вивчення ОНІ на кафедрі дитячих інфекційних хвороб виділені навчальні години тільки у період підготовки лікаря-інтерна первинної післядипломної спеціалізації, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», інтернатури лікарями спеціальності 228 «Педіатрія». Так, згідно програми лікарям-інтернам за спеціалізацією «ПЕДІАТРІЯ», 14.01.10, "ДИТЯЧА АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ" "ДИТЯЧА ОТОЛАРИНГОЛОГІЯ", "ДИТЯЧА ХІРУРГІЯ" (14.01.09), виділено 12 навчальних годин, а на спеціальність «НЕОНАТОЛОГІЯ», 14.01.10 - виділено лише 6 (одне заняття). На практичних заняттях з ОНІ із лікарями-інтернами обговорюються загальні теми, присвячені «Сучасним аспектам особливо небезпечних інфекцій», а також теми, які висвітлюють особливості перебігу у дітей натуральної віспи та чуми, геморагічних лихоманок і Холери.

Професійна компетентність майбутніх лікарів відзначається не тільки у закріпленні нових теоретичних знань, але й у вмінні організації та проведенні чітких дій при виникненні незвичних екстраординарних ситуацій, загрозливих як для пацієнта, так і для медичного персоналу. На практичному занятті розбираються основні етапи епідеміологічної діагностики і особливості організації протиепідемічних заходів на прикладі ситуаційної задачі у вигляді рольової гри. Викладач разом з лікарями-інтернами розділяє весь хід заходів по евакуації хворого з підозрою на ОНІ починаючи від лікарів швидкої допомоги і до дій лікарів при госпіталізації у спеціалізований медичний заклад. Для ефективного оволодіння цими навичками на семінарських заняттях разом з викладачами лікарі-інтерни розбирають сучасні настанови та алгоритми дій згідно з рекомендацій ВООЗ при загрозливих ситуаціях. В цій рольовій грі лікарі-інтерни розігрують ситуацію з віртуальним пацієнтом розподіляючись на кілька ролей, такі як: лікар епідеміолог, лікар загальної практики та лікар інтерніст. Лікарі повинні відпрацювати чіткий алгоритм дій від правильно зібраного епідеміологічного анамнезу у хворого чи підозрілого на ОНІ за місцем проживання або у лікувальному закладі в кабінеті поліклініки, або відділенні лікарні. Цей алгоритм повинен включати призначення специфічної діагностики та проведення лікування і, при необхідності, надання невідкладної допомоги цьому хворому.

Кожному зрозуміло, що від чітких дій лікаря при підозрі у хворого холери, залежить, як адекватність надання допомоги, так і проведення протиепідемічних (обмежувальних) заходів із своєчасною ізоляцією хворого (підозрілого) на ОНІ та контактних. Вкрай важливим є проінформувати головного лікаря або заступника головного лікаря про виявлення хворого (підозрілого) на ОНІ та вжити необхідні заходи, як то: виставити у дверях пости, нікого не впускати і не випускати з відділення; припинити прийом хворих, заборонити ходити відділенням; виставити чергового біля входу до палати, де перебуває хворий. Кожен лікар повинен усвідомити, що специфічні індивідуальні захисні засоби, укладка для забору біологічного матеріалу (на холеру), дезінфекційні засоби для поточної дезінфекції розміщені лише у інфекційному стаціонарі (відділенні) куди і слід негайно спрямувати хворого та всіх контактних осіб (лікар, медична сестра, тощо)

При цьому, лікар первинного контакту повинен максимально захистити себе та оточуючих від інфікування. В подальшому у медичному закладі повинні визначити осіб, які спілкувалися з хворим, та скласти їх список; доповісти лікарю-епідеміологу про заходи, які були проведені у відділенні.

Також з майбутніми лікарями відпрацьовується ситуація, коли черговий лікар виявляє хворого (підозрілого) на ОНІ з повітряно-крапельним механізмом передачі. Лікар-інтерн доповідає, що він зобов'язаний негайно ізолювати хворого у приміщенні, де він перебував під час встановлення діагнозу (підозри); зачинити вікна, кватирки, двері у кабінет, вимкнути примусову систему вентиляції та кондиціонування повітря; поінформувати завідувача відділення, адміністрацію закладу; уточнити дані епідеміологічного анамнезу; визначити осіб, які спілкувалися з хворим, та скласти їх список; залишатися з хворим (підозрілим) на ОНІ до прибуття евакуаційної бригади; разом з евакуаційною бригадою супроводжувати хворого до інфекційного стаціонару; після госпіталізації хворого пройти санітарну обробку та дезінфекцію одягу. Після госпіталізації хворого адміністрація закладу вирішує, чи потрібно ізолювати чергового лікаря, медсестру та молодший медичний персонал, що контактував з хворим (підозрілим) на ОНІ, встановлювати за ним медичний нагляд та проводити екстрену профілактику. Тільки виконання чітких дій лікарем є запорукою надання своєчасної медичної допомоги пацієнту та унеможливленні зараження медперсоналу при контакті з хворим (підозрілим) на ОНІ, як на догоспітальному етапі, так і в умовах лікувального закладу.

Самостійно лікарі-інтерни вивчають алгоритм надягання та знімання спеціального захисного одягу (протичумного костюму), а потім закріплюються ці дії на семінарському занятті. Кожному лікарю незалежно від спеціалізації необхідно вміти організувати та провести протиепідемічні заходи при підозрі або виявленні хворого на ОНІ на своєму рівні. В такому разі відпрацьовується алгоритм проведення як специфічної, так і неспецифічної профілактики у вогнищі інфекції, тобто дій з контактними за місцем де мешкає хворий або навчається, а також проведення дезінфікуючих заходів (поточна чи заключна дезінфекція) у приміщенні де перебував хворий.

Компетентнісний підхід при контактуванні лікаря з хворим (підозрілим) на ОНІ має перевагу у тому, що він дає змогу оцінити як теоретичну і організаційну компоненту майбутнього лікаря в цих умовах, так і особистісні зміни фахівця, які відбулись у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

Висновки

В процесі підготовки лікарів-інтернів з проблематики особливо небезпечних інфекцій рівень освіти з позицій компетентнісного підходу визначається здатністю фахівця вирішувати проблеми різної складності щодо надання допомоги таким хворим та організації протиепідемічних заходів на основі наявних знань та досвіду, а професійну компетентність слід визначати як сукупність базових фахових знань, умінь і навичок, попереднього практичного досвіду творчої діяльності та позитивного ставлення до неї, що зумовлює їхньою готовність до успішної професійної діяльності.

Перелік використаної літератури;

1. <https://www.who.int/csr/don/ru/>
2. Галузевий стандарт Вищої освіти «Освітньо-професійні програми підготовки спеціаліста за спеціальністю 7.110104 педіатрія напрямку підготовки 1101 медицина», - Київ, 2003. -61 с.
3. Шамова Т. И. Система последипломного образования руководителей образовательных учреждений: Опыт, проблемы, перспективы // Педагогическое образование и наука: Науч.-метод. журнал, - 2004, - №3.-С. 3-9. 19.)